

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 16CoE/298/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7814204436
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 08. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Judita Juráková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7814204436.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpeného spoločnosťou Advocate s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 36 865 141, proti povinnému: Q. S., K.. XX.XX.XXXX, O. Č. P. XX, Y., vedenej u súdneho exekútora JUDr. Ivana Nestora, so sídlom v Bratislave, Haburská 49/A, pod sp. zn. EX 4127/14, o vymoženie 2145,33 Eur s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Rožňava zo dňa 19.12.2014, č. k. 8Er/419/2014-23, takto

rozhodol:

P o t v r d u j e uznesenie súdu prvej inštancie.

Stranám právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

2. V odôvodnení napadnutého uznesenia súd prvej inštancie uviedol, že oprávnený sa návrhom spísaným u súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého dňa 09.02.2014, domáhal vykonania exekúcie voči povinnému pre uspokojenie peňažnej pohľadávky vo výške 263,00 Eur, úrokov z omeškania a trov konania, vyplývajúcej z rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a.s., so sídlom v Bratislave, sp. zn. SR 09592/11 zo dňa 29.02.2012, ktorý sa stal právoplatným dňa 10.04.2012 a vykonateľným dňa 13.04.2012. Dňa 07.05.2014 doručil súdny exekútor JUDr. Rudolf Krutý tunajšiemu súdu žiadosť o udelenie poverenia na vymoženie istiny 263,00 Eur a príslušenstva pohľadávky v zmysle návrhu na exekúciu. Uznesením súdu prvej inštancie, č. k. 8Er/419/2014-14 zo dňa 30.09.2014, právoplatným dňa 08.10.2014, súd vylúčil súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého z vykonávania predmetnej exekúcie. Podaním zo dňa 11.11.2014 oprávnený v súlade s ust. § 30 ods. 11 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) v platnom znení, navrhol vykonaním exekúcie poveriť súdneho exekútora JUDr. Ivana Nestora, so sídlom v Bratislave.

3. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ust. § 41 ods. 2 písm. d), § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len "Exekučný poriadok), § 44 ods. 1, § 45 ods. 1, 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, podľa ust. § 52 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka a uviedol, že z pripojených (aj listinných) dôkazov, najmä z rozhodcovského rozsudku, zmluvy o úvere, zmenky, Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, zistil, že medzi účastníkmi bola dňa 20.04.2009 uzatvorená Zmluva o úvere, na základe ktorej bol povinnému poskytnutý úver vo výške 200,00 Eur, ktorý sa povinný zaviazal splácať v 12. mesačných splátkach vo výške 33,00 Eur. Povinný sa zaviazal zaplatiť oprávnenému poskytnutý úver zvýšený o príslušný poplatok vo výške 196,00 Eur, t. j. celkovo mal zaplatiť sumu 396,00 Eur.

4. Súd prvej inštancie Zmluvu o úvere súd posúdil ako zmluvu spotrebiteľskú. Oprávnený má v predmete svojej činnosti poskytovať úverov z vlastných zdrojov, teda pri poskytovaní úveru postupoval v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Povinný vystupuje v zmluve ako fyzická osoba, nepodnikateľ, ktorý nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej, alebo inej podnikateľskej činnosti. Klauzula o aplikácii Obchodného zákonníka, či označenie zmluvy, ako zmluvy o úvere podľa Obchodného zákonníka nie je prekážkou v aplikácii všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Spotrebiteľ sa svojej ochrany nemôže vzdať ani inak zhoršiť svoje postavenie. Pri posudzovaní veci sa veriteľ (oprávnený) úveru nemôže zbaviť povinnosti učiniť zadosť aj ustanoveniam zákona o spotrebiteľskom úvere, aj s poukazom na to, že je len poskytovateľom peňažných prostriedkov (nie aj tovaru alebo služieb, ktoré by sa mali obstaráť). Neuvedenie účelu, na ktorý boli poskytnuté peňažné prostriedky v zmluve o úvere, nemôže bez ďalšieho zhoršiť postavenie spotrebiteľa. Aj za použitia všeobecného interpretačného ustanovenia § 54 OZ, týkajúceho sa spotrebiteľských zmlúv je totiž namieste pri pochybnostiach o obsahu zmlúv, výklad priaznivejší pre spotrebiteľa. Podľa názoru súdu prvej inštancie dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol poskytnutý na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania úverového dlžníka ťaží toho, kto tvrdí takúto výnimku. Je na veriteľovi, aby preukázal, že sa jedná o iný, nespotebiteľský úver, úprava ktorého by sa mala riadiť príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka. Z predmetnej Zmluvy považoval za evidentné, že táto bola uzavretá na pripravenom tlačive, do ktorého sú vpísané údaje o povinnom a výške úveru. Povinný nemal možnosť meniť obsah Zmluvných dojednaní zmluvy o revolvingovom úvere oprávneného, ktoré tvoria neoddeliteľnú časť uzavretej Zmluvy. Povinný teda mal možnosť len akceptovať alebo neakceptovať Zmluvu ako celok.

5. Súd prvej inštancie ďalej poukázal na tú skutočnosť, že oprávnený sa domáhal práv z uzavretej zmluvy proti povinnému žalobou na Stálom rozhodcovskom súde zriadenom zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a.s., so sídlom v Bratislave. Rozhodcovský súd založil svoju právomoc rozhodnúť o spore na základe rozhodcovskej doložky, ktorá je súčasťou Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ktorú posúdil ako prijateľnú a vo veci rozhodol tak, že žalobe vyhovel. Riešenie sporov - rozhodcovská doložka - je upravené v bode 18. Všeobecných podmienok poskytnutia úveru. Praktickým dôsledkom ustanovenia o rozhodcovskej doložke tak, ako je formulovaná vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru je, že spotrebiteľovi je fakticky odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom v prípade, ak oprávnený podá žalobu na rozhodcovský súd. Z celkového formátu rozhodcovskej doložky (vo forme tlačiva) vyplýva, že ide o rovnaký typ zmluvy, aký veriteľ používal pri poskytovaní úverov fyzickým osobám, pričom ide o zmluvy, ktoré boli vopred veriteľom pripravené pre veľký počet dlžníkov, ktorí pri ich uzatváraní nemohli ovplyvniť ich obsah a zmluvné dojednania. Spotrebiteľ teda podľa uvedenej úpravy nemá žiadnu možnosť ovplyvniť alternatívu riešenia sporu. Poučenie povinného o dôsledkoch uzatvorenia rozhodcovskej doložky s tým, že výber jednej z alternatív riešenia sporu spočíva na žalobcovi, nie je možné považovať za kvalifikované vysvetlenie vážnych dôsledkov rozhodcovského konania, poukázania na rozdiely oproti rozhodovaniu na všeobecnom súde a ponechanie spotrebiteľovi sa za primeraných okolností rozhodnúť vo vzťahu k rozhodcovskej doložke. Rozhodcovská doložka uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná, ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená. Dôsledkom takto uzavretej rozhodcovskej doložky je, že spotrebiteľ v skutočnosti ešte pred vznikom akéhokoľvek sporu stráca právo brániť sa voči nárokom veriteľa na riadnom súde v mieste svojho bydliska. Konštatoval, že predmetná rozhodcovská doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, pričom spotrebiteľ nemohol ovplyvniť jej obsah, čím napĺňa znaky neprijateľnej podmienky v zmysle ust. § 53 ods. 1 OZ a je v súlade s ust. 53 ods. 5 OZ absolútne neplatná. Keďže rozhodcovská doložka, ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul, je neprijateľnou a absolútne neplatnou, aj výkon práv a povinností z takejto doložky odporuje zákonu a dobrým mravom. Exekučný titul vydaný v rozhodcovskom konaní rozhodcovským súdom, ktorý založil svoju právomoc na základe neplatnej rozhodcovskej doložky, nemožno považovať za spôsobilý exekučný titul vydaný v súlade so zákonom. Súd prvej inštancie na základe uvedeného zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia.

6. Proti uzneseniu súdu prvého stupňa podal v zákonnej lehote odvolanie oprávnený prostredníctvom svojho právneho zástupcu z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci podľa ust. § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. ako aj z dôvodu, že rozhodnutie súdu vychádza z neúplného zistenia skutkového stavu

veci podľa ust. § 205 ods. 2 písm. c/ O.s.p. a navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

7. Oprávnený namietal, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci podľa (§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.), nakoľko exekučný súd v prejednávanej veci prekročil rámec svojej preskúmačej činnosti zverenej mu Exekučným poriadkom a zákonom o rozhodcovskom konaní. Uviedol, že súd na správne zistený skutkový stav nesprávne aplikoval právny predpis. Ustanovenie § 45 ods. 1, 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní upravuje povinnosť zastaviť exekučné konanie v prípade, ak rozhodcovský rozsudok ukladá povinnosť, ktorá odporuje dobrým mravom, ale má za to, že uvedené ustanovenie súd nesprávne aplikoval. Exekučný súd v konaní o vydaní poverenia posudzuje exekučný titul z formálnej a materiálnej stránky. Formálne preskúmanie sa obmedzuje na dodržanie všetkých formálnych náležitostí ako ich vyžaduje § 34 zákona o rozhodcovskom konaní. Preskúmaním materiálnej stránky exekučný súd zisťuje, či sú splnené hmotnoprávne predpoklady exekučného titulu (dovolenosť, možnosť a súlad s dobrými mravmi). Podľa oprávneného exekučný súd nemôže skúmať samotné rozhodcovské konanie. V rámci materiálneho prieskumu sa exekučný súd musí obmedziť len na skúmanie výroku exekučného titulu, odôvodnenie nemôže zaväzovať účastníkov konania. Splnenie podmienok zastavenia exekúcie, t.j. zaväzovať k niečomu objektívne nemožnému, právom nedovolenému alebo k niečomu, čo je v rozpore s dobrými mravmi, však musí mať povahu zjavného nedostatku exekučného titulu. V rámci exekučného konania súd nemôže zaujímať právne stanoviská a úvahy k výroku samotného exekučného titulu a musí sa obmedziť len na také dôvody zastavenia exekúcie, ktoré majú povahu skutkovo zjavných dôvodov, teda nemôže sa jednať o dôvody právneho posúdenia a poukázal na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. ÚS 5/2000 uverejnený pod č. 18/2000. Spôsobom právneho posúdenia správnosti výroku rozhodcovského súdu súd ukrátil účastníkov exekučného konania, ktorí sa mohli vyjadriť k zisteniam exekučného súdu až v odvolacom konaní, pričom civilné konanie je dvojinštančné a postupom súdu došlo k pozbaveniu práva účastníka na prejednanie veci. Exekučný súd rozhodoval o otázke, ktorá je kvalitatívne náročnejšia ako otázky, ktoré sa riešia v exekučnom konaní bez toho, aby na to Exekučný poriadok poskytol legislatívny rámec. Namietal, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože s povinným uzavrel rozhodcovskú zmluvu obsiahnutú na samostatnej listine, avšak súd tieto skutočnosti nezisťoval. Exekučný titul bol vydaný oprávneným orgánom podľa zákona o rozhodcovskom konaní. Uviedol, že cieľom úpravy ust. § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka je umožniť spotrebiteľom rozhodnúť sa, kde uplatnia svoje práva. V tomto prípade teda exekučný súd konal nad rámec svojich zákonných ustanovení.

8. Na súde prvého stupňa vo veci konal a rozhodoval vyšší súdny úradník. O odvolaní oprávneného proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka zákonný sudca v zmysle ust. § 374 ods. 4 O.s.p. rozhodol tak, že v rámci autoremedúry nemieni úplne vyhovieť odvolaniu oprávneného.

9. Vzhľadom na skutočnosť, že dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP), ktorý dňom svojej účinnosti v zmysle § 473 CSP zrušil zák. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov bol Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací v zmysle § 34 CSP povinný pri rozhodovaní o odvolaní aplikovať CSP ako nový procesný predpis.

10. Krajský súd v Košiciach príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP), vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 378 - 384 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP) a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je vecne správne a preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

11. V posudzovanom prípade je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s., sp. zn. SR 09592/11 zo dňa 29.02.2012, vydaný rozhodcom JUDr. Michalom Rašlom. Rozhodcovský rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 10.04.2012 a vykonateľnosť dňa 13.04.2012. Vychádzajúc z odôvodnenia predmetného rozhodcovského rozsudku, právomoc rozhodcovského súdu vo veci konať a vydať predmetný rozsudok zakladala rozhodcovská doložka upravená v bode č. 18 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou k Zmluve o úvere zo dňa 20.04.2009 uzavretá medzi spoločnosťou Pohotovosť, s.r.o. a povinným.

12. Podľa § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučného poriadku), Súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d) a § 39 ods. 4. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Súd žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne aj vtedy, ak sa navrhuje vykonanie exekúcie na podklade exekučného titulu, ktorý bol vydaný v konaní, v ktorom sa uplatňoval nárok zo zmenky a vyšlo najavo, že vymáhaný nárok vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou a nebolo prihliadnuté na neprijateľné zmluvné podmienky, obmedzenie alebo neprípustnosť použitia zmenky, alebo rozpor s dobrými mravmi. Proti uzneseniu o zamietnutí žiadosti je prípustné odvolanie.

13. Podľa § 44 ods. 3 Exekučného poriadku súd pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v spotrebiteľskom spore preskúma okrem súladu žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a návrhu na vykonanie exekúcie so zákonom, či spotrebiteľská rozhodcovská zmluva spĺňa podmienky ustanovené právnymi predpismi, či bolo rozhodcovské rozhodnutie v spotrebiteľskom spore vydané rozhodcom, ktorý bol v čase spotrebiteľského rozhodcovského konania zapísaný v zozname rozhodcov oprávnených rozhodovať spotrebiteľské spory, a pred stálym rozhodcovským súdom, ktorý v čase spotrebiteľského rozhodcovského konania mal povolenie rozhodovať spotrebiteľské spory, rozhodcovské rozhodnutie spĺňa náležitosti podľa osobitného predpisu a či je vykonateľné. Ak súd dospeje k záveru, že nie je splnená ktorákoľvek z podmienok podľa prvej vety, žiadosť o udelenie poverenia zamietne.

14. Pokiaľ ide o oprávneným tvrdenú materiálnu stránku právoplatnosti rozhodcovského rozsudku odvolací súd uvádza, že táto nie je bezvýnimčná, ale z vážnych, v zákone stanovených dôvodov existujú z nej výnimky. Exekučný poriadok v ustanovení § 44 ods. 2 zvýraznil zodpovednosť exekučného súdu za vydanie poverenia na vykonanie exekúcie. Z uvedeného ustanovenia vyplýva, že súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne.

15. Podľa ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka platného v čase uzavretia spotrebiteľskej zmluvy, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka).

16. Podľa ust. § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

17. Podľa ust. § 2 písm. a) zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, spotrebiteľským úverom sa rozumie dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo inej právnej formy.

18. Podľa ust. § 3 ods. 1, 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

19. Európska únia venuje problematike ochrany spotrebiteľa mimoriadnu pozornosť. Súdny dvor Európskych spoločenstiev vo viacerých svojich rozhodnutiach zdôraznil povinnosť súdu aj v rámci núteného výkonu rozhodnutia chrániť práva spotrebiteľov ako slabšej zmluvnej strany extenzívnym spôsobom, a to napr. aj v rozsudku zo dňa 6.10.2009 vo veci Asturcom Telecomunicaciones SL, kde zdôraznil povinnosť exekučného súdu preskúmať rozhodcovskú doložku, na základe ktorej bol vydaný exekučný titul, keď uviedol, že Smernica 93/13 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o návrhu na výkon

právoplatného rozhodcovského rozsudku, ktorý bol vydaný bez účasti spotrebiteľa, musí hneď, ako sa oboznámi s právnymi a so skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel, preskúmať ex offio nekalú povahu rozhodcovskej doložky uvedenej v zmluve uzavretej medzi podnikateľom a spotrebiteľom v rozsahu, v akom podľa vnútroštátnych procesných pravidiel môže takéto posúdenie vykonať v rámci obdobných opravných prostriedkov vnútroštátnej povahy. Ak je to tak, prináleží vnútroštátnemu súdu vyvodiť všetky dôsledky, ktoré z toho podľa daného vnútroštátneho práva vyplývajú, s cieľom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol uvedenou doložkou viazaný.

20. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa, podľa ktorého je zmluva o úvere uzatvorená medzi oprávneným a povinným zmluvou o spotrebiteľskom úvere a vzhľadom na to, je na daný právny vzťah možné aplikovať zákon o spotrebiteľských úveroch. Oprávnený je zmluvnou stranou, ktorý pri uzatváraní zmluvy konal v rámci svojho podnikania; a povinný je zmluvnou stranou, ktorý nekonal ako podnikateľský subjekt, pričom v priebehu odvolacieho konania nebolo oprávneným preukázané, že povinný pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Navyše, povinný je v zmluve o úvere identifikovaný rodným číslom a nie identifikačnými znakmi špecifickými fyzickú osobu - podnikateľa. Súd prvej inštancie preto v danom prípade správne aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka týkajúce sa ochrany spotrebiteľa a taktiež zákon o spotrebiteľských úveroch.

21. Pri skúmaní, či exekučný titul bol vydaný orgánom na to oprávneným, má exekučný súd právo posúdiť aj platnosť uzavretej rozhodcovskej doložky, ak exekučným titulom v konaní je rozhodcovský rozsudok vydaný na základe tejto rozhodcovskej doložky. V posudzovanom prípade bola rozhodcovská doložka uzatvorená v bode č. 18. Všeobecných podmienok poskytnutia úveru v tomto znení: „Všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy o úvere, ručiteľského vyhlásenia, vrátane sporu o ich platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnení zmenky zabezpečujúcej túto úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené:

a) pred Stálym rozhodcovským súdom zriadeným spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a.s. so sídlom Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava, IČO: 35 922 761, zapísanou v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, oddiel Sa, vložka č. 3530/B (ďalej len „rozhodcovský súd“), ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde; rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu,

b) pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Zmluvné strany sa dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z tejto zmluvy, vrátane sporu o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj sporu, ktorý vznikne z dohody o vyplnení zmenky zabezpečujúcej túto úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvazovaciu podmienku tejto rozhodcovskej doložky; ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním žaloby na súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou doložkou v súlade s vnútornými predpismi rozhodcovského súdu založená právomoc rozhodcovského súdu.“

22. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 9. februára 2012, sp. zn. 3 Cdo 122/2011, v ktorom Najvyšší súd konštatoval, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Podobne v uznesení zo dňa 5. decembra 2012, sp. zn. 6 Cdo 135/2012 Najvyšší súd Slovenskej republiky uviedol, že ak je právomoc rozhodcovského súdu závislá od existencie platnej rozhodcovskej zmluvy a exekučný súd má povinnosť v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zisťovať rozpor exekučného titulu so zákonom, t.j. aj to, či bol vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie, je logické, že exekučný súd musí pri tomto zisťovaní posúdiť nielen to, či rozhodcovská zmluva bola medzi zmluvnými stranami vôbec uzavretá, ale aj to, či bola uzavretá platne. Ďalej v uznesení zo dňa 21.03.2012, sp. zn. 6 Cdo 1/2012 zdôraznil, že aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybniť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a v prípade zisteného

nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť tohto exekučného titulu. To znamená, že princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach (teda v závislosti od konkrétnych okolností) ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa.

23. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, podľa ktorého dojednaná rozhodcovská doložka predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle ust. § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka (v znení platnom v čase uzavretia spotrebiteľskej zmluvy). Ustanovenie § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka len demonštratívny výpočet (arg. slovo „najmä“) uvádza, ktoré podmienky sú neprijateľné. Odvolací súd uvádza, že ide len o príkladný výpočet neprijateľných podmienok, preto súd môže označiť za neprijateľnú podmienku aj inú zmluvnú podmienku, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je preto aj tá, ktorá núti spotrebiteľa, aby sa všetky spory vzniknuté v budúcnosti z predmetnej zmluvy riešili v rozhodcovskom konaní pred konkrétne určeným rozhodcovským orgánom.

24. Správnosť tohto názoru potvrdil aj zákonodarca, ktorý túto podmienku zaradil do novelizovaného znenia ust. § 53 ods. 4 pod písm. r) Občianskeho zákonníka účinného od 01.01.2008 novelou uskutočnenou zákonom č. 568/2007 Z. z.. Odvolací súd nepopiera, že rozhodovanie sporov v rozhodcovskom konaní je alternatívnou možnosťou k súdному konaniu, avšak ak je spotrebiteľ nútený podrobiť sa v zmysle rozhodcovskej doložky rozhodnutiu rozhodcovského súdu, nemožno hovoriť o individuálne dojednanej podmienke spotrebiteľskej zmluvy. Jedná sa o neprimeranú zmluvnú podmienku a súd je oprávnený vyvodiť všetky dôsledky, ktoré z toho vyplývajú podľa vnútroštátneho práva, aby sa uistil, že spotrebiteľ nebude takouto doložkou viazaný.

25. Súd prvej inštancie správne uviedol, že rozhodcovská doložka v zmluve je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ktorá je v zmysle ust. § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka (v znení platnom v čase uzavretia zmluvy) neplatná. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 55/2011 zo dňa 24.02.2011, v ktorom Ústavný súd konštatoval, že „ak je zmluvná podmienka v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu so štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória a prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom. Zároveň týmto vzniká základ pre docielenie skutočnej rovnosti, pretože na absolútne neplatnú zmluvnú podmienku súd prihliadne aj bez návrhu a rovnako aj bez návrhu súd exekúciu zastaví o plnenie z takto neprijateľnej zmluvnej podmienky. Ak by takouto zmluvnou podmienkou bola samotná rozhodcovská doložka a dodávateľ (veriteľ) ju použije, v takomto prípade ide o výkon práv v rozpore s dobrými mravmi.“

26. Dojednanie rozhodcovskej doložky, v zmysle ktorej je na konanie zo zmluvy oprávnený len konkrétne určený rozhodcovský súd je v rozpore s právom na súdnu ochranu zaručeným Ústavou Slovenskej republiky. Posúdenie rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej zmluvnej podmienky je v súlade s ust. § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv sa aplikuje výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

27. Napriek formálnemu zneniu rozhodcovskej doložky teda reálne dochádza k narušeniu rovnováhy medzi zmluvnými stranami, a to v neprospech spotrebiteľa (dlžníka). Spotrebiteľ sa podpisom zmluvy, obsahom ktorej je aj takáto doložka, vopred vzdáva práva na účinnú procesnú obranu (a to či už z nevedomosti alebo nemožnosti vplývať na obsah zmluvy), čo je v podmienkach právneho štátu neprijateľným javom - podmienkou. Spôsob, akým bola rozhodcovská doložka koncipovaná, napĺňa podmienku uvedenú v ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, preto je táto rozhodcovská doložka neplatná podľa ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka.

28. V danom prípade súd prvého stupňa správne posúdil rozhodcovský rozsudok ako nulitný, vydaný rozhodcom, ktorý vyvodil svoju právomoc na konanie a rozhodnutie na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, teda nejde o spôsobilý exekučný titul podľa ust. § 41 ods. 2 písm. d) Exekučného poriadku a preto správne zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia.

29. Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil napadnuté uznesenie ako vecne správne podľa ust. § 387 ods. 1 CSP.

30. O náhrade trov odvolacieho konania, odvolací súd podľa § 262 CSP v spojení s § 255 CSP rozhodol tak, že žiadna strana konania nemá nárok na ich náhradu, pretože oprávnený nebol v konaní úspešný a povinnému žiadne trovy konania nevznikli.

31. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ (§ 421 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1, 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 1, 2 CSP). Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP). Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP). Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolaateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolaateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolaateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolaateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§429 ods.1, 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolaateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).